

אלו נערות פרק שלישי כתובות

מ.

עין משפט נר מצוה

ע"א א מיי פ"ג מהל'
לפית הלכה ו'
פ ב מיי פ"ב מהלכות
נערה הלכה ד קמג
שעין נד טור אה"ע ס'
קטו:
פ"א ג מיי פ"א שם הל'
ט קמג וטור שם:
פ"ב ד מיי פ"ב שם הל'
ד ומיי פ"ג מהל'
חובל ומזיק הל' א קמג שם
ועשין ע טור שם וטו"ע
מ"ט מ"ח סוף קד:
פ"ג ה מיי פ"ב מהלכות
נערה הל' ג קמג
שעין נד טור אה"ע ס'
קטו:

תוספות ר"ד (המשך)

כלום הוא עשה לפדחי
את ל"ת כיון שלא צוהה
הבואר איאל להפיס דעתה
אבל מצות יבום רחמנא
הוה דרמי עליה דאע"ג
דאמרה אשה לא בעינא
לא מיעקרא מצות יבום
הלכך מצוה דמי עליה
רחמנא הוא ולהכי דמיא
את ל"ת ואע"ג דמיצי
יבום למימר לא בעינא
ליבומי כיא למיחלין הא
יבום החם חליצה במקום
אמורא אינה מצוה: מ"ג
יתומה שנתארס ונתגרשה
ר"א אומר האונס חייב
והמתכח פטור פ"י שתי
נערות הן ויתומה אע"פ
שלא נתארסה קנסה הוא
שצמח לה כיון שאין לה
אין שאין אדם מורישי
זכות בתו לבניו. וכן
נערה שנתארס ונתגרש
אע"פ שיש לה אב
היי קנסא לעצמה כו"ע.
הלכך האונס חייב ליתן
קנסא אבל הפתה פטור
דאיה אחילתה גביה כיון
שנתגרשה לו: א"ר רבה
ב"ב"א ארי"ר ר"א בבישת
ר"ע אמרה דאמר נערה
האונסה יש לה קנס
וקנסא לעצמה ממאי
מדקמתי יתומה פשיטא
אלא הא קמ"ל דנערה
היי קנסא לעצמה ה"ה
כיתומה מה יתומה לעצמה
אף נערה שנתארסה
ונתגרשה לעצמה אפר
ר"א א"ר אמר רב
הלכתא כ"ר"א וקרי ליה
רב עליה דר"א טובינא
דחכמא. פ"י מאושר
שבתכמים חרומ אשירין
ישראל טובין ישראל:
מת"ג איזהו בושח הכל
לפי המבייש והמתבייש.
אדם בינוני המבייש
ורשו קשה מאדם וזולל
פ"י אדם בינוני המבייש
בורשתו קשה מאדם וזולל
פ"י אדם בינוני המבייש
בורשתו קשה מאדם וזולל
פ"י אדם בינוני המבייש
בורשתו קשה מאדם וזולל

להא מילתא. שהיה מפתה נושא על כרמו: **עשה**. לו תהיה לאשה: **ונדחי אס לא תעשה**. דאינה ראויה לצד זישראל כגון ממונת: **מי איסיה לעשה בלל**. השתא נמי מלמדין אותה לומר איני רואה: **מתני'** יתומה שנתארסה ונתגרשה כיון דיתומה היא וקנס שלה היא ואחילתיה דמדתה נתפתחה לו פטור. וזגמרא מפרש שנתארסה ונתגרשה מילתא אחריית היא ולא שנתארסה קאי: **גב' נשיטת ר"ע רבו אמרה**. דלמר במתני' נערה שנתארסה ונתגרשה קנסה לעצמה והך נתארסה ונתגרשה דר' אלעזר כשצדיק קיים וקרי לה יתומה משום דפקע זכות אצ מיינה לגבי קנסו: **ממאי**. דכ"ר"ע סבירא ליה: **מדקמי אונס חייב ומפסה פטור**. אלמא יש לה קנס ולעצמה הלכך מפתה פטור דמדעתה עזר ואונס חייב ופילו צדיק קיים דאי יתומה דקמתי פשיטא דמפתה פטור אלמא הא קמ"ל כו': **יתומה פשיטא**. מסקנה דמילתא דר' יוחנן היא: **טובינא דחכימי**. מואשר שבחכמים. אש"ר"י מתגרמינין טובינא. ר' אלעזר הוא ר' אלעזר בן שמוע ולתמידו של ר"ע היה כדלמריין ציצנות בצבא על יצמתו (דף סג): והיה העולם שמש עד שצא ר"ע אלל רבותינו שצדקו ושנה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ור"ב אלעזר בן שמוע: **מתני' הכל לפי המבייש**. ארס ציוני המבייש צושמו קשה מארס זולל ומארס חשוב: **מארס לפי תועבותו צושמו**: כליו הוא **שפחה** בגמרא) מפרש מאי גריעותא מחמת בעילה: **גב' יאמרו כו'** והיכן הוא חילוק צדיקיהן אלל צושמ הלכך יתיב צושמ: **גבי עזר**. שגמו שזר שנחמה מורה קצצה ל' שקליט: מעשה

דלל חשיב עשה ומ"מ אינערין קרל דלי לאו קרל הוו חשזנין ליה דלל אפטר שניהם וחסיצ עשה דעיקר מוזה היא לישא כי היכי דלמריין בפרק ז' דיצמות (דף כה). דחלילה במקום יצום לאו (ל' כלום הוא): **בגון מיליה בצרעת**. אומר ר"ת דלסימנא בעלמא נקטיה דהא בקובץ בחרתו איכא עשה ולא תעשה כדלמריין בפרק ר' אליעזר דמילה י"ג בריות אלל עיקר מילתא מכלאים צליית וא"ת והא כלאים צליית אפטר לקיים שניהם שיעשה צטלית למר חוטין של למר ואומר ר"י דצטלית של פשתן אי אפטר לקיים שניהם דלל אפטר מנות תכלת אלל ע"י כלאים דתכלת עמרה הוא וזה און לנו לומר שיהא אפור ללבוש טלית של פשתן משום דאפטר בשל למר דאין זה חשוב אפטר והא דלמרי' צפ' התכלת (מנחות דף גז. ועס) כל המטייל תכלת צסדין צירושלים אינו אלל מן המתמיהין ומפרש בגמרא גזירה משום קלל חילן ופירין לל יהיה אלל הוא ומושני אפטר צמינו דכריש לקיש דלמר כל מקום שחתה כו' התם ודאי כיון דליכא תכלת אלל הכל לזן מנות לזן אפטר לקיים צמינו וא"ת והא אמר התם לעיל (ט חוטין אמרין בשל פשתן ושל פשתן פשתן בשל למר ואמאי פוטריין והא אפטר לקיים שניהם דללן אפטר צמינו ואור"ת דל ד' חוטין לזן ודאי אפור דלמרי צמינו אלל פטור קאמר דשני חוטין למר לזן פוטרים בשל פשתן דמגו דתכלת שצכר נעשה כלאים ע"י תכלת שצו לזן של למר נמי פטור ומגו דשני חוטין לזן של למר פוטרים בשל פשתן שני חוטין לזן של פשתן נמי פוטריין בשל למר אע"ג דלל נעשה התם כלאים ע"י תכלת שצו וצריך עיון אס שני חוטין לזן של פשתן ושני חוטין לזן של למר מותר לתת צטלית של למר או צטלית של פשתן דשמא לל הותרו שני חוטין לזן אלל דווקא במקום תכלת אלל שלא במקום תכלת לא או דלמא לא שנה דהא שני חוטין לזן של פשתן פוטרים בשל למר אע"ג דהתם תכלת לא מעלה ולל מוריד דע"י אותו תכלת לא נעשה אחתי כלאים ואין להקשות אי שרו שני חוטין לזן בכלאים אפי' אין תכלת עמיה אמאי מטיל תכלת צסדין צירושלים אינו אלל מן המתמיהין יטילו עמו שני חוטין לזן של פשתן דלפילו הוי ההוא תכלת קלל חילן או לזן גמור שרי דאיכא למיגור שמה יטילו עמו שני חוטין לזן של למר ויסביר שאותן שני חוטין הצצועין הן תכלת ויהיו לן ד' חוטין לזן של למר: **[א' אמרה לא בעינא מי איתיה לעשה בלל**. הקשה הר"ר עורא אמאי אלעטרין קרל צפ"ק דיצמות (דף ה): דאין עשה דלימוד דוחה שמת הא ליכא עשה דאי למר לא בעינא לכבוד מי איתא לעשה בלל וי"ל דהתם מ"מ מיד כשזוה אב הוי עשה לעשות מוזהו וי"ל דהכא גבי ידיה ליכא עשה דהא אי בעינא אמרה לא בעינא ליה הלכך אין לה לעבוד בלל משום עשה דדייה דהיא מוזהרת ממונה והשוה הכתוב אשה לאשה כדלמריין צוש מותרות (יצמות דף פד). מ"י כ"ק]: **הבי גריסינ מומאי מדקמתי האונס חייב והמפתה פטור** וזגמרא ר"ת דלמרי' דהא חייב והמפתה פטור וקנסה לעצמה דאי משום יתומה נקט מפתה פטור פשיטא דפטור דהא מתלה אלל ע"כ לא נקט מפתה פטור אלל משום נערה שנתארסה ונתגרשה ולל נקט יתומה צמתי' אלל ליתן טעם אמאי מפתה פטור והלא קנסה לאציה ואשמעי' דהרי היא כיתומה שקנסה לעצמה וא"ת ומנלה הוא אדכרה אימא דנקט יתומה לנידוק דהוי נמי יתומה הא אינה יתומה אפילו מפתה חייב דקנסה לאציה וי"ל דליה לן למימר דלדיוקא אמת כל זמן דנוכל לומר דלגופיה אמת: **[א' אחרך ברדבה ואחד שלא ברדבה**. שאל דכרכה ה"ל למינקט צרישא אלל כן דרך הש"ס שאינו חושש דנקט לעיל (דף לה). בתנא דצי חוקיה צין מתכוין לשאון מתכוין דה"ל למינקט שאון מתכוין צרישא דקמתי צין שוגג למיזד אלל כן דרך הש"ס במקום שצריך לשנות הן ולא"ו: **[אמרו בעל שלימה חמישים**. פירוש הראשון שצא עליה שאל דכרכה דממייד קנס אפילו שלא כדכרכה כדלמריין צפ"ק דקידושין (דף קט. שזו עליה ו' ועדיין היא צמולה כו' פירוש שאל דכרכה וקאמר מודה רבי לענין קנס דכולהו משלמי ובפרק הבא על יצמתו (יצמות דף קט. ועס) גבי ולו תהיה לאשה באשה הראויה לו פרט לאלמנה לכ"ג כו' ופריך היכי דמי אילימא דכרכה מייפוק ליה דהויא לה בעולה אלל לאו שלא כדרכה והכא הוו מני למינקט שצאו עליה ז' שלא כדרכה וכן בפרק צן סוקר (סנהדרין עג). דמוקי יהיא דללו נערות שיש להן קנס כגון שצא עליה שלא כדרכה וחזר וצא עליה כדרכה הוו מני למינקט וחזר וצא עליה שלא כדרכה ומה שקשה על פירוש הקונטרס דהתם פירשונו בצבא על יצמתו (יצמות דף טז. ועס) ובפרק קמא דקידושין (דף טז): וי' איתא

תורה אור השלם
1. וְכִי יִפְתָּח אִישׁ בְּתוּכָהּ
אִשְׁרָא לֹא אֶרְשָׁה וְיַסְבֵּב
עֶגְבָּהּ מִהָרַי מִיְּתוּקָהּ לֹ
לְאִשְׁדָּה: ש"מ כה"ט
מוסף רש"י
כגון מילה ברצעת.
דכתיב (דברים כד) השמר
בנפש הארעם, ונתחל בקובץ
בחרתו הכתוב מניח,
ותולל ממשכת שנת (קלל):
ימול שבר עלתו, אפילו
צמקוס כהתי יקון (ביצה
מ"ג: הל' פ"ה המבייש.
אדס קל שטיש צושמו
מרכיב, והמתבייש. ש"ס
חשוב משתיש צושמו
מורה ב"ק פ"ג ע"ב)
מפשה אמר רחמנא
מכל מילי. וצושט ופנס
לה למצי צושמו: כולל
בת הדידותה ור' ע"ל
צמתי, אלל השתא כ"י יתיב
צושמ יש חילוק צין צמ
מלקיס לזמ הדידות (ש"ס).

תוספות ר"ד
מתני' כיצד שותה
בעצמו אפי' היא חיותה
ואפילו סומא אפי' מותר
שחוק נמצא בה דבד
זימה או שאינה ראויה
לבוא בישראל אינו רואה
לקיימה שאמר ולו תהיה
לאשה אשה הראויה לו:
ולית עשה ולדחי את ל"ת
היכא אמרי' דאתי עשה
ודחי את ל"ת כגון מילה
צברות דא"ל ל' לקומי
לעשה אבל הכא אי אמרה
לא בעינא ליה ליתא לעשה
כלל. פ"י המורה והשואה
נמי מלמדין אותה לומר
אינו רוצה וקשה לי להאי
פ"י דא"כ גבי יבם אמאי
אמרין דאתי עשה דחיי
ל"ת כיון דכתיב א"ל לא
יחפור נלמדנו לומר איני
רוצה ליבם ולא לידחי
ואמאי אמרי' התם דחיי
מ"ה גיל לפרש דמאי
דאמר רחמנא גבי אונס
ולו תהיה לאשה אינה
אלא להפיס דעתה ואי
אמרה לא בעינא ל' לית
לעשה כלל הלכך לאו